

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему:

**«ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ДРУЖБА СВК»)»**

Виконавець:

студент факультету економіки
та управління підприємництвом

Тропанець Максим Юрійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Янковий Олександр Григорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сільське господарство – найважливіша галузь економіки нашої країни, тим паче коли мова йде про Україну, багату земельними угіддями. Однак розвиток цієї галузі безпосередньо залежить від трудових ресурсів як підприємств так і регіону. Саме трудові ресурси підприємства відіграють провідну роль у розв’язання науково-технічних, організаційних і економічних завдань щодо звершення поставлених результатів господарювання. Рівень забезпеченості підприємства робочою силою й її раціональне використання значною мірою визначає організаційно-технічний рівень виробництва, ступень використання техніки та технології, предметів праці. Варто зазначити, що молоді фахівці-аграрії, які мають сучасні знання, необхідні сільському господарству, але варто визнати, що на сьогоднішній день проблема дефіциту кадрів у сільському господарстві стоїть досить гостро.

Мета дослідження полягає в розкритті проблеми ефективності використання трудових ресурсів товариства.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити такі **завдання:**

- дослідити роль трудових ресурсів підприємства в організації виробничої діяльності підприємства та фактори впливу;
- розглянути кадрове планування потреби в персоналі;
- визначити показники ефективності використання трудових ресурсів;
- охарактеризувати діяльність ТОВ «Дружба СВК» і визначити його основні техніко-економічні показники на підставі наявної фінансової інформації за 2020-2022 рр.;
- провести аналіз забезпеченості підприємства персоналом;
- проаналізувати ефективність використання персоналу підприємства;
- розробити конкретні заходи щодо підвищення ефективності використання персоналу підприємства ТОВ «Дружба СВК».

Об’єктом кваліфікаційної роботи є визначення ефективності використання трудових ресурсів підприємства ТОВ «Дружба СВК».

Предметом дослідження при написанні даної кваліфікаційної роботи стали теоретичні та практичні аспекти ефективності використання трудових ресурсів підприємства.

Методи дослідження. Для виконання мети кваліфікаційної роботи та реалізації поставлених завдань були використані такі методи дослідження: теоретичного узагальнення – для дослідження економічної сутності дефініцій «трудові ресурси», «персонал підприємства», визначення факторів що впливають на визначення потреби в персоналі; методи статистичного спостереження – для дослідження основних показників, що характеризують діяльність товариства; графічний метод – для наочного відображення статистичного матеріалу та схематичного подання теоретичних і практичних положень кваліфікаційної роботи; коефіцієнтний метод та метод порівняння –

для оцінки стану фінансово-господарської діяльності підприємства, плинності кадрів; горизонтальний, вертикальний методи фінансового аналізу – для визначення динаміки та структури основних показників підприємства; наукової абстракції та узагальнення – для розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності використання трудових ресурсів в товаристві.

Інформаційною базою дослідження є Законі України, наукові публікації, фінансова, оперативна та статистична звітність ТОВ «Дружба СВК» за 2020-2022 роки.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань) і 1-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінки. Основний зміст викладено на 66 сторінках. Робота містить 25 таблиці, 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади формування трудових ресурсів підприємства»** розглянуто роль трудових ресурсів підприємства в організації виробничої діяльності та фактори впливу, кадрове планування потреби в персоналі, показники ефективності використання трудових ресурсів.

У другому розділі **«Аналіз ефективності використання трудових ресурсів ТОВ «Дружба СВК»** проаналізовано основні результати діяльності ТОВ «Дружба СВК»; проведений аналіз стану, динаміки та ефективності використання трудових ресурсів підприємства, продуктивність праці, визначені фактори та резерви підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

У третьому розділі **«Шляхи вдосконалення використання персоналу підприємства ТОВ «Дружба СВК»** запропоновано конкретні практичні заходи щодо підвищення ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дозволили зробити такі висновки.

1. У сучасній економічній літературі використовуються різноманітні категорії і поняття: «робоча сила», «трудові ресурси», «людські ресурси», «трудовий потенціал», «кадри», які ототожнюють з поняттям «персонал підприємства». Активною частиною трудового потенціалу і трудових ресурсів виступає робоча сила. Трудові ресурси відбивають кількісну характеристику робочої сили в. У свою чергу, персонал характеризує використання робочої сили. Щоб робоча сила використовувалася на підприємствах, вона має бути найнята, тобто перейти до категорії «персонал або кадри». Чинники, що впливають на формування персоналу поділяють на внутрішні та зовнішні.

2. Використання кадрового планування повинно сприяти визначенню потреби в персоналі та ефективного його використання. Виділяють загальну та додаткову потребу в персоналі. Для визначення

кількісного складу персоналу користуються різними методами – від найпростішого методу порівняння до більш складних комп'ютерних моделей. Основними методами прогнозування персоналу є економетричний метод, метод експертних оцінок, балансовий метод, економіко-математичні методи, методи лінійного програмування, комп'ютерні моделі, нормативний метод.

3. Підвищення ефективності використання трудових ресурсів гостро стоїть особливо перед сільськогосподарськими підприємствами. Існують певні загальні та спеціальні принципи, що необхідні для формування персоналу. Для розрахунку ефективності використання праці трудових ресурсів використовуються такі показники: рівень витрат на оплату праці; середня заробітна плата одного працівника.

4. Одним із провідних підприємств у Саратському районі Одеської області є сільськогосподарське підприємство ТОВ «ДРУЖБА СВК», яке впроваджує прогресивні технології. Основними видами діяльності товариства є рослинництво та тваринництво. Аналіз основних техніко-економічних показників фінансово-економічної діяльності за період, що аналізувався (2020-2022 рр.) показав позитивну динаміку. Але є показники, які потребують певного покращення.

5. Аналіз забезпеченості персоналом показав, що в цілому товариство забезпечено персоналом у цілому й за категоріями. У товаристві для найбільш ефективного управління трудовими ресурсами виділено сім груп, найбільш багаточисленною є група «робітники», яка складає найбільшу питому вагу у структурі персоналу. Структура трудових ресурсів за остання три роки не змінилася. Аналіз руху робочої сили показав, що показник звільнення хоча з кожним роком знижується, але ще залишається високим. Віковий склад товариства різноманітний, але найбільша питома вага припадає на групу працівників 50-60 років.

6. Показник рентабельності персоналу є основним показником ефективності використання трудових ресурсів товариства в умовах ринкової економіки. Він тісно взаємопов'язаний з продуктивністю праці. А продуктивність праці розраховується шляхом множення фондівіддачі та фондоозброєності. Рівень інтенсивності персоналу визначається через систему узагальнюючих, індивідуальних і допоміжних показників продуктивності праці. Продуктивність праці – найважливіший показник ефективності виробництва, а її зростання – головний фактор економічного росту діяльності підприємства.

7. Раціональне використання трудових ресурсів у сучасних умовах економічного розвитку країни є важливим резервом підвищення ефективності виробництва, зростання обсягів виробництва продукції, підвищення продуктивності праці та фондівіддачі. Основними заходами щодо підвищення ефективності використання персоналу підприємства стали впровадження лінії для виробництва екструдованого комбікорму та впровадження сільськогосподарських методів, навчання які надали можливість підвищити рівень ефективності використання персоналу ТОВ «ДРУЖБА СВК».